

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

צוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

אחרי

(חלק כב שיחה ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת אחרי, כ"כו ניסן, ה'תשפ"ד (ב)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2024
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

אחרי ב

דער פרשה, דעריבער האָט ניט קיין אָרט צו איבער/חזר'ן דעם ענין נאָכאַמאָל. מוז מען זאָגן, אַז „אני ה' אלקיכם" מיינט אַן ענין חדש.⁵

מען דאַרף אָבער פאַרשטיין דעם פירוש פון רש"י:

פון די ווערטער „ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם" קען מען לכאורה נאָר מדייק זיין (מכלל הן אתה שומע לאו⁶ –) „הא אס תטמאו איני אלקיכם". פון וואָנעט נעמט רש"י די אַלע פרטים וואָס ער זאָגט דערנאָך:⁷ „ואתם נפסלים מאחרי ומה הנאה יש לי בכם ואתם מתחייבים כלי?"

אמת טאַקע דער פירוש שטייט אין תורת הכהנים⁸ – אָבער, ווי גערעדט כמה פעמים, איז ניט ענינו פון רש"י בפירושו על התורה, צו מעתיק זיין דרשות חז"ל (– ובלשונן⁹). ובפרט אַז רש"י זאָגט דאָ ניט „איתא בתו"כ" (וכיו"ב),

וואָס דערפון איז מוכח אַז רש"י נעמט אָן דעם פירוש אַלס פשוטו של מקרא. ד.ה. אַז די ווערטער „ולא תטמאו בהם

א. ביים סוף פון דער סדרה איז די תורה מסיים פרשת עריות מיטן אָנזאָג:¹ „ושמרתם את משמרתی לבלתי עשות מחוקות התועבות גו' ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם".

שטעלט זיך רש"י אויף די ווערטער „ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם" און איז מפרש: „הא אס תטמאו איני אלקיכם ואתם נפסלים מאחרי ומה הנאה יש לי בכם ואתם מתחייבים כלי", לכך נאמר אני ה' אלקיכם".

דער טעם פאַרוואָס רש"י איז ניט מפרש די ווערטער „אני ה' אלקיכם" ווי ער איז מפרש בפ' וארא² „אני ה' נאמן ליפרע כו' אני ה' נאמן ליתן שכר", ובפרט אַז ער זאָגט דאָרט אַז אַזוי איז „אני ה'" „נדרש בכמה מקומות" – איז (ווי מפרשים³ זיינען מסביר): דער ענין „אני ה'" – נאמן לשלם שכר" (און „ליפרע") איז שוין געשטאַנען פריער⁴ אין

(1) ית. ל.

(2) בתחלתה (ו, ב).

(3) גר"א כאן.

בש"ך עה"ת כאן כתב, דהוקשה לרש"י „שכל מקום שנאמר אני ה' .. אצל עונש (פירושו) אני נאמן ליפרע וכאן הוא אמור אצל עונש .. והעונש כבר אמור שאמר .. ונכרתו, לזה ארז"ל שזה העונש האמור לעיל .. מתחייבים כלי" שהיא הכרת".

וצ"ע לפענ"ד, שהרי לכאורה החידוש ב„אני ה' – נאמן ליפרע" הוא (לא שחייבים עונש, כ"א) שהקב"ה „נאמן ליפרע" (וראה רש"י וארא ו, ג. שם, ו, ו). וא"כ גם אס „העונש כבר אמור" יש להוסיף „אני ה'" (שהקב"ה נאמן ליפרע עונש זה). וראה ג"כ פרש"י פרשתנו (ית, ה): וחי בהם, לעוה"ב .. אני ה', נאמן לשלם שכר.

(4) ית, ו (לשלם שכר). פ"ה הב' ברש"י שם, ב (וראה בארוכה לקמן סעיף ב) – ב' הענינים.

פרש"י שם, ה (לפי' הא' בד"ה ושמרתם. משא"כ לפי' הב' לכאורה לא קאי על עריות (ראה רש"י שם, ד). ואכ"מ).

(5) ראה גם ס' זכרון ושפ"ח כאן.

(6) פרש"י יתרו כ, יב. ובכ"מ.

(7) ראה גם ח' ופי' מהרי"ק (לבעה"מ שו"ת מהרי"ק) על פרש"י (ירושלים, תשל"א): יש לעיין מה זה שהאריך רש"י כו'. – אבל מבאר רק לשון רש"י (וקשר ג' הענינים), אבל אינו מבאר מהו ההכרח בפשוט"מ לפרטי הלשוניות שבפרש"י.

(8) עה"פ.

(9) ובפרט שיש שינויים בלשון רש"י לגבי לשון התו"כ, ע"ש. ולהעיר ממשי"כ בס' זכרון על לשון רש"י „מדרש רבותינו הוא בספרא אות באות" (י).

ב. וועט מען דאָס פאַרשטיין בהקדם הביאור אין פירוש רש"י בתחלת פרשת עריכות¹³ — „וידבר ג' דבר אל בני ג' אני ה' אלקיכם" — וואו רש"י¹⁴ איז מפרש (בפירושו הב') „רבי אומר גלוי וידוע לפניו שסופן לנתק בעריות . . לפיכך בא עליהם בגזירה אני ה' אלקיכם, דעו מי גוזר עליכם, דיין להפרע ונאמן לשלם שכר".

איז לכאורה ניט מובן: „דעו מי גוזר עליכם" און „דיין להפרע ונאמן לשלם שכר" זיינען לכאורה צוויי באַזונדערע פירושים אין „אני ה' (אלקיכם)". וכדמוכח דערפון וואָס בכמה ערטער¹⁵ וואו רש"י איז מפרש (אויף „אני ה'"), „נאמן לשלם שכר" אָדער „נאמן להפרע" (וכיו"ב) זאָגט ער ניט די הקדמה „דעו מי גוזר עליכם"; און אַזוי לאידך, בכמה מקומות איז רש"י מפרש „אני ה' — „גזרתי עליכם אי אתם רשאים להפטור"¹⁶, „דע מי גזר על הדבר ואל יקל בעיניך"¹⁷, און איז דערביי ניט מוסיף „נאמן לשלם שכר" (וכיו"ב).

פון וואָנעט נעמט רש"י, אָז „אני ה' אלקיכם" בנדר¹⁸ מיינט ביידע ענינים¹⁸

אני ה' אלקיכם" ברענגען אַרויס די אַלע דריי פרטים: אתם נפסלים מאחרי, ומה הנאה יש לי בכם ואתם מתחייבים כלי'.

איז תמוה: פון וואָנעט איז דער הכרח אין פשוטו של מקרא אויף די פרטים?

[מען קען ניט ענטפערן אָז רש"י מוז (אָדער עכ"פ — וויל) מפרט זיין פאַרן בן חמש למקרא דעם באַדייט פון „איני אלקיכם" אין אַלגעמיין — ווייל¹⁰ דעם תוכן פון „איני אלקיכם" געפינט מען שוין פריער אין פרש"י: אויפן פסוק (אין פ' לך¹¹) „ונתתי לך ג' ארץ כנען ג' והייתי להם לאלקים" איז רש"י מפרש „אבל הדר בחו"ל כמי שאין לו אלוקה" — און רש"י איז דערביי ניט מוסיף קיין ביאור ועל אכ"כ — ניט קיין פרטים].

אויך איז ניט מובן די הוספה וסיום פון רש"י „לכך נאמר אני ה' אלקיכם" — וואָס איז דאָ רש"י מוסיף¹²? ובלשון פון אַ תירוץ לקושיא „לכך נאמר"?

נאָכמער: פון התחלת פרש"י — וואָס ער שטעלט זיך אויף די ווערטער „ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם" — איז משמע, אָז די שוועריקייט אין פסוק איז אויך אין די ווערטער „ולא תטמאו בהם", ובסיום איז רש"י מעתיק בלויז די ווער-טער „אני ה' אלקיכם" און ניט „ולא תטמאו בהם"?

10) וגם: לזה די לומר „ואתם נפסלים מאחרי", שזהו הפירוש ד „איני אלקיכם", משא"כ „ומה הנאה וכו'" שהו"ע נוסף כ' (ראה קרבן אהרן לתו"כ כאן. ס' זכרון כאן).

11) יז, ת. וראה גם פרש"י אמור כה, לח.

12) במשכיל לדוד כאן מפרש (וראה גם פירושו לפרש"י לעיל יח, ו): דהכא תרתי קאמר קרא אם לא תטמאו אני ה' במדה"ר נאמן לשלם שכרם ואם תטמאו הריני אלקיכם דיין ליפרע . . והיינו דהדר רש"י ומסיים לכך נאמר אני ה' אלקיכם" (וראה גם רבינו הלל וקרובן אהרן לתו"כ כאן).

וצע"ג, דאין כל דמו בפרש"י כאן להענין דנאמן לשלם שכר (ודיין ליפרע)!

13) יח, איב.

14) שם, ב. — ביאור פרש"י זה ראה בארוכה לקו"ש ח"ב ע' 83 ואילך.

15) ראה לדוגמא, פרש"י: ר"פ וארא. פרשתנו יח, ה. שם, ו. קדושים יט, י. שם, טז. שם, כה. שם, לו. אמור כב, לג. כג, כב. ס"פ בהר. שלח טו, מא. 16) אחרי יח, ד.

17) אמור כב, ל. וראה גם פרש"י קדושים יט, לא.

18) ובפרט שבת"כ עה"פ לא הובא בדברי רבי הסיום „דיין להפרע ונאמן לשלם שכר" [ורק לפני (פרשה ט, א) הובאה דרשה בפ"ע „אני דיין להפרע ונאמן לשלם שכר"]. ולכאורה אין הכרח (ודוחק הוא) לומר שהיתה לפני רש"י גירסא אחרת בתו"כ שלא ראינוה וכו' — כי אפ"ל שזוהי הוספת (וביאור) רש"י — כרגיל בפרש"י — על דברי רבי.

— „דעו מי גוזר עליכם“ און „דיין להפרע ונאמן לשלם שכר“¹⁹?

און כדי צו מברר זיין, ווי אויך לויטן צווייטן פירוש [אז „אני ה'א“ איז אן אזהרה (ניט (נאָר) אויף קבלת גזירות בכלל, נאָר) בעיקר אויף ענין העריות] איז „אני ה'א“ אן ענין כללי (וואָס דערפאַר איז דאָס בפתיחת הפרשה), איז רש"י מפרש, אַז דער לשון „אני ה' אלקיכם“ וואָס שטייט דאָ איז כולל כמה פרטים — יעדער וואָרט איז מרמז אויף אַ באַזונדערע אזהרה²³: „אני — דעו מי גוזר עליכם;“ „ה' — נאמן לשלם שכר;“ „אלקיכם — דיין להפרע“;

איז דער ביאור בזה: ביי פרשת עריות געפינט מען אַ דבר מיוחד, אַז איידער די תורה הויבט אָן צו מפרש זיין די פרטי האיסורים, שטייט אַ הקדמה כללית, און וועלכע באַשטייט פון כמה וכמה ענינים²⁰: „כמעשה ארץ מצרים גו' ארץ כנען גו' לא תעשו גו' את משפטי תעשו גו' ושמרתם את חוקותי גו'“. און די פתיחה פון דער הקדמה כללית איז — „וידבר ה' גו' דבר אל בני ישראל גו' אני ה' אלקיכם“.

וואָס די דריי ענינים זיינען כולל אַלע אופנים (כלליים)²⁴ דורך וועלכע מען קען באַוויקן אַ מענשען באַהערשן די תאוות וועגן וועלכע עס רעדט זיך אין דער פרשה (כאָטש זיי זיינען שטאַרקע תאוות, כנ"ל).

דער טעם פאַרוואָס תורה גיט אַזאַ הקדמה כללית וארוכה ומרובה צו פרשת עריות איז מובן בפשטות: עריות זיינען דאָך אַ זאָך וואָס „נפשו של אדם מתאוה להם“²¹, ועד כדי כך, אַז אפילו נאָך די אַלע אזהרות איז (ווי רש"י ברענגט אַראָפּ, כנ"ל) „סופן לנתק בעריות“. דעריבער פאָדערן זיך דברי זירוז און מערערע אזהרות צו באַוואַרענען אַז מען זאָל זיין אָפּגעזיט אין דעם, ביישטיין דעם נסיון.

ג. וועלנדיק אָפּהאַלטן אַ אידן פון אַ תאוה גדולה ביותר, דאָרף מען אים צום אַלעם ערשטן זאָגן — „דעו מי גוזר עליכם“: ער דאָרף וויסן און געדענקען, אַז דאָס איז אַ גזירה פון דעם אוי-בערשטן, דעם בורא העולם ומנהיגו, און דעריבער איז אוממעגליך אַז דורך נאָכ-געבן די תאוה היפּך רצון הבורא, זאָל אים זיין גוט.

וויבאַלד אַז דער „אני ה' אלקיכם“ שטייט אין דער פתיחה פון דער הקדמה כללית, איז דעריבער מסתבר, אַז דאָס איז אַן ענין (וזירוז) כללי. און דאָס איז דער טעם וואָס דער ערשטער פירוש פון רש"י אויף „אני ה' אלקיכם“ — אין דער פתיחה) איז: „קבלתם עליכם מלכותי מעתה קבלו גזרותי“, אן ענין הכי כללי

(22) ראה לקו"ש שם ע' 86 ואילך.

(23) ראה הנסמן בהערה 19.

(24) להעיר שג' ענינים אלו הם ג' האופנים הכלליים שישנם בעבודת ה': דעו מי גוזר עליכם — קבלת עול מלכות שמים; נאמן לשלם שכר — ע"מ לקבל פרס (קו הימין); ודיין להפרע — יראת העונש (קו השמאל).

אבל מהסדר בפרש"י „דיין להפרע“ לפני „נאמן לשלם שכר“ (להעיר מהסדר סור מרע ועשה טוב) — אף שבכתוב בא „הוי“ לפני „אלקיכם“ — מוכח, שכוונת רש"י היא לרמז על סדר האזהרה (לכל אדם פרטי). וראה לקמן סעיף ג.

(19) אבל מה שכותב ב' ענינים — דיין להפרע ונאמן לשלם שכר — מובן, כמ"ש במפרשי רש"י שם. וראה לקו"ש שם ע' 89 הערה 32.

(20) יח, ג"ה.

(21) פרש"י ראה יב, כה (ומובן הוא בפשטות, וכדמובח גם מסגנון ל' רש"י שם). ולהעיר גם מפרש"י בהעלותך יא, י.

התועבות גו' ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם".

איז לולא דעם סיום, "אני ה' אלקיכם" וואלט מען געלערנט, אז דאס וואס די תורה חזרט איבער אזהרות וכו' "ושמרתם את משמרת גו' ולא תטמאו בהם" איז "ע"ד ווי רש"י האט מפרש געווען פריער²⁸ ביים איטור פון אכילת שרצים וכו', אז דאס איז] "לעבור עליהם בלאוין הרבה" – דער זעלבער לאו מערערע מאל.

וויבאלד אבער אז דערביי ווערט אי-בערגעחזרט אויך, "אני ה' אלקיכם" – וואס אין דעם איז ניט שייכות צו זאגן "הרבה" – איז דאס מכריח צו זאגן, אז דער גאנצער המשך הסיום איז (ניט "לעבור כו' הרבה", נאך א חתימה מעין הפתיחה²⁹: כשם ווי די פרשת עריות הויבט זיך אן מיט אן הקדמה וזירו כללי – "אני ה'א, כמעשה ארץ מצרים גו' את משפטי תעשו גו' ושמרתם את חוקותי גו'", עד"ז איז דער סיום הפרשה מיט אן ענלעכן זירו כללי: "ושמרתם גו' אני ה'א".

אין וואס באשטייט אבער דער אויפטו און יתרון פון דעם זירו בסיום הפרשה לגבי דעם זירו שבתחילתה? אויף דעם זאגט רש"י: "ולא תטמאו בהם אני ה' אלקיכם – הא אם תטמאו איני אלקיכם": דער חידוש דא באשטייט אין דער שלילה – "אם תטמאו איני אלקיכם",

דער חידוש ביים סיום, לגבי דעם פריערדיקן זירו (און דערפאר קומט עס

קען זיך אבער איינער פראוון איינ-רעדן: אים ארט ניט וואס, "אחריתא מרה כלענה"²⁵, אבי ער וועט דערווייל הנאה האבן פון דער תאוה. דערויף קומט די צווייטע ווארענונג – "דיין להפרע": פארן עובר זיין אויפן רצון ה' באקומט מען דערנאך ניט סתם אן עונש, נאך אין אן אופן פון פרעוין (דיין להפרע): דער אויבערשטער גיט אן עונש וועלכער איז א פרעוין, ער "קערט אום", ס'איז בטל די גאנצע הנאה וואס ער האט געהאט פון דער עבירה – אזוי, אז עס בלייבט בא אים גארניט, נאך צער וכו'.

לפ"ז ווערט א שאלה – למה עשה ה' ככה? פארוואס האט אים דער אויבער-שטער באשאפן מיט אזא שטארקער תאוה, וועלכע ער קען ניט ביישטיין? זאגט מען אים (א דריטן ענין) – "ונאמן לשלם שכר": דער אויבערשטער וויל געבן א אידן שכר, און דערפאר שטעלט מען אים פאר א נסיון, כדי ער זאל ביישטיין דעם נסיון און דערפאר באקור מען שכר; און וואס שווערער ס'איז די עבודה צו ביישטיין דעם נסיון – אלץ מער שכר וועט ער באקומען.

ד. בשעת מען קומט צו דעם סיום הסדרה, זעט מען אז די תורה חזרט איבער כמה אזהרות אויף עריות – "אל תטמאו בכל אלה גו' ושמרתם אתם את חוקותי גו'";²⁶ און אויך – אז דורך עובר זיין אויף עריות קומען פארשידענע עונשים – "ולא תקיא הארץ אתכם גו' ונכרתו הנפשות גו'";²⁷ און ערשט דער-נאך קומט דער לעצטער פסוק: "ושמרתם את משמרת גו' לבלתי עשות מחוקות

(28) שמיני יא, מד.

(29) להעיר גם מתוך (יח, א – פי"ג, ג) "חמורות העריות שהוא פותח בהם ביו"ד ה"א וחותם בהם ביו"ד ה"א" (אלא ששם הכוונה ב"פחות בהם" היא להפסיק (יח, ו) "איש איש גו' אני ה'").

(25) לשון הכתוב – משלי ה, ד.

(26) יח, כד"כ.

(27) שם כח"ט.

וואָרט אַ באַזונדער פרט (כנ"ל באַרוכה), איז עד"ז אויך ביי „אני ה' אלקיכם" שבסיום הסדרה, אַז זיי זיינען כולל די זעלבע דריי פרטים, נאָר אין דעם אופן פון „שלילה":

דער „אני" בתחילת הפרשה מיינט – „דעו מי גוזר עליכם", וואָס דאָס ווייזט, כנ"ל, ווי דער אויבערשטער „פאַרנעמט" זיך מיט אידן אַלס זיין פאָלק וועלכן ער זאָגט אָן גזירות – במקביל לזה קומט בסוף הפרשה דער צד השלילי פון זעלבן ענין: „אתם נפסלים מאחרי" (וי"ל אויך מלשון „פסל לך"³¹) – אויסהאַקן און אָפטיילן;

במקביל צו דעם ענין פון „ה' – נאמן לשלם שכר" בתחילת הפרשה (וואָס דער תשלום שכר ווייזט, אַז באַ דעם אוי-בערשטן איז נחת רוח לפני³²) – ער האָט הנאה פון עבודת בני ישראל) – קומט דער ענין פון „ומה הנאה יש לי בכם" (שלילת ההנאה);

און במקביל צום ענין „אלקיכם – דיין להפרע" (בתחלת הפ'), וואָס וויבאַלד דער אויבערשטער פאַרנעמט זיך מיט אַ אידן אים צו מעניש זיין, ווייזט עס אויף דער שייכות קרובה וחביבות ביניהם³³ (ובפרט ע"פ הידוע³⁴ אַז די עונשים שבתורה זיינען לטובת האדם) – ווערט ביים סיום געוואָרנט „אתם

לבסוף, בסיום הפרשה): דער „אני ה' אלקיכם" שבתחילת הפרשה איז ענינים פון „חיוב" – דער אויבערשטער איז גוזר אויף אידן גזירות, און אין ביידע קווים: „דיין להפרע ונאמן לשלם שכר".

ווען עס איז דאָ איינער, וואָס די אַלע דריי פרטים הנ"ל פועל'ן ניט אויף אים – ער ווייס טאָקע ווער איז גוזר און אַז ער וועט „צאָלן" דערפאַר („דיין להפרע") און ער וועט פאַרלירן דעם שכר, אָבער די תאוה איז ביי אים אַזוי שטאַרק, אַז ער קען ניט ביישטיין דעם נסיון –

איז תורה מוסיף, בסיום הפרשה, נאָך אַן אופן ווי צו פועל'ן (אויך) אויף אים – דורך מודיע זיין אַז „אם תטמאו איני אלקיכם": דאָס רירט אָן דעם פאַרבונד פון אַ אידן מיטן אויבערשטן. און ווי מען זעט במחש, אַז ווען אַ איד הערט אַזעלכע רייד („אני אלקיכם") ווערט ער אויפגערועדערט וכו' און ער קען עס ניט פאַרטראָגן (ווי דער באַוואוסטער וואָרט³⁵: אַ איד ניט ער וויל און ניט ער קען זיין אָפגעריסן פון ג'טלעכקייט).

ה. ע"פ הנ"ל וועט מען אויך פאַר-שטיין פאַרוואָס רש"י איז מפרט און גיט צו די דריי פרטים – „ואתם נפסלים מאחרי ומה הנאה יש לי בכם ואתם מתחייבים כלי":

וויבאַלד דער תוכן (אזהרה וזירוז) פון „אני ה' אלקיכם" שבסיום הסדרה איז בדוגמא צום ענין פון „אני ה' אלקיכם" שבתחילת פרשת עריות – און דער חילוק איז נאָר וואָס פריער איז עס אין „חיוב" און צום סוף – אין „שלילה" – איז מובן, אַז כשם ווי „אני ה' אלקיכם" שבתחילת הפ' איז כולל דריי פרטים – יעדער

(31) תשא לד, א. וראה גם באר מים חיים (לאחי המהר"ל) לפרש"י כאן.

(32) פרש"י ויקרא א, ט. ועוד.

(33) ובלשון הכתוב: רק אתכם ידעתי גוי' על כן אפקוד עליכם את כל עונותיכם (עמוס ג, ב). – נח' באוה"ת (להצ"צ) איכה (נ"ך ח"ב) ע' א"סב. א"סז.

(34) ראה בארוכה לעיל ע' 71 ואילך, וש"נ (וכ"ה ע"ד הפשט, כנסמן בהערה 31 שם).

(35) היום יום כה תמוז. ד"ה באתי לגני ה'שית פ"ג ד. ובכ"מ.

און „אלקיסם” – כחכם וחיותכם⁴² –
ביו – כח הפועל בנפעל, די מדרגה פון
אלקות וואָס איז זיך מתלבש אין נברא.

און נאָך דעם זאָגט רש״י „הא אַם
תטמאו איני אלקיסם”, און דאָס דריקט
זיך אויס אין אַלע דריי ענינים:

דער ערשטער ענין (בהמשך צו „איני
אלקיסם”⁴³) איז, וואָס „אתם נפסלים
מאחרי” – אחרי” – בחי’ אחוריים – איז
שם אלקים, און אידן ווערן „נפסל” (אָפֿ-
געשניטן) פון דעם כח הפועל בנפעל,
שם אלקים.

דערנאָך – „ומה הנאה יש לי בכם” די
עבודה פון אידן איז גורם תענוג למעלה
– „נתאוה הקב”ה להיות לו ית’ דירה
בתחתונים”, וואָס דאָס איז דער תענוג
העצמות („אני”) פון עבודת תומ”צ; איז
„אַם תטמאו – מה הנאה יש לי בכם”.

און דערנאָך „ואתם מתחייבים כלי”:
ניט נאָר אַז עס איז דאָ די שלילה פון כח
הפועל בנפעל, נאָר עס ווערט די שלילה
מצד הוי’ – כללות ענין ההתהוות –
ובמילא: „ואתם מתחייבים כלי”.

נאָך דעם איז רש״י אָבער מסיים: „לכך
נאמר אני ה’ אלקיכם”:

דער מכוון פון די אזהרות איז (ניט
אַז עס זאָל ח”ו זיין אַזאַ מצב, נאָר)
אַז עס זאָל זיין דער חיוב⁴⁴ – „אני ה’

מתחייבים כלי”:³⁵ מען פאַרלירט די
שייכות מיטן אויבערשטן, וואָס הוא
חייד³⁶, ובמילא אַן ענין פון כלי’ ר”ל³⁶.

וע”פ הנ”ל איז אויך מובן וואָס רש״י
איז מסיים „לכך נאמר אני ה’ אלקיכם”
– דערמיט וויל רש״י קלאַר מאַכן, אַז
דאָס וואָס ער זאָגט די דריי פרטים, איז
ווייל זיי זיינען פאַרבונדן (כנ”ל, בדרך
שלילה) מיט די דריי לשונות אין פסוק:
אני ה’ אלקיכם.

ו. ע”ד החסידות יש לבאר די שייכות
פון די דריי פרטים הנ”ל צו די דריי
לשונות „אני ה’ אלקיכם” (כאופן אחר
מהנ”ל):

„אני” – עצמותו ומהותו ית’³⁷ – איז
העכער פון התהוות העולמות. כמאמר
הידוע³⁸: „לא זה הוא עיקר האלקות
מה שהעולמות מתהווים ממנו”. אעפ”כ
ווערט אויך „אני” נמשך אין וועלט,
וואָס דאָס איז דורך דער עבודה פון
תורה ומצוות

[וכמאמר³⁹ נתאוה הקב”ה להיות לו
ית’ דירה בתחתונים, אַז דורך תומ”צ
מאָכן אידן די וועלט פאַר אַ דירה לעצ-
מותו ומהותו ית’ (פונקט ווי אין דירת
האדם, „דעצמות האדם דר בהדירה”⁴⁰).

„הוי” איז מלשון מהווה⁴¹;

(35) ראה תניא פמ”ד. תניא ח”ב בהקדמה. ועוד.

(36) ראה גב ח’ ופי’ מהרי”ק לפרש”י כאן.

(37) ראה ס’ הליקוטים (ממארי כו’ דהצ”צ) ע’
הוי’ (ע’ קפב ואילך) וש”נ. סד”ה יו”ט של ר”ה
תרס”ו. ועוד.

(38) תו”א מג”א צט, ב. לקו”ת שה”ש ח, א.

(39) תניא רפ”ל, ע”פ נחוחא נשא טז. ועוד.

(40) המשך תרס”ו ס”ע ג. ובכ”מ.

(41) שער היחוד והאמונה רפ”ד. – נסמן בסה”מ
ה”ש”ת ע’ 40.

(42) ראה שו”ע או”ח סי’ ה.

(43) ולכן התחיל רש״י מענין זה (וראה לעיל
הערה 10), ואח”כ מפרש על הסדר – „אני ה”:

„ומה הנאה כו” – אני, „ואתם מתחייבים כו” –
הוי’ (כבפנים).

(44) ועפ”ז יתורץ לשון פרש”י „ומה הנאה יש
לי בכם”, דאינו מובן – דהול”ל „אין לי הנאה
בכם” – ע”ד „איני אלקיכם”) – וע”פ הנ”ל מובן

„אני ה' אלקיכם“, ווייל די מטרה איז, אַז עס זאָל זיין „אני ה' אלקיכם“: עס זאָל זיין די „הנאה . . בכם“, ובמילא ווערט „אני – ה' אלקיכם“: עצמותו ומהותו ית' ווערט נמשך אין אידן אין אַ פנימיות, ביז אַז דער „אני“ ווערט „(הוי) אלקיכם“ – כחכם וחיותכם – פון יעדער אידן.

(משיחת ש"פ אחרי תשכ"ה
וש"פ אחז"ק תשל"ח)

בכס" – כי פשוט שישנה הנאה אלא שצריך חיפוש מה היא, „ובקשתם מושם“ (ראה לקו"ת ראה לב, ב ואילך – תשובה) „שישוב מרשעו“ ויהי „אני ה'א" פעם שני, אנכי אנכי – ב' פעמים.

אלקיכם“. און דערפאַר, אע"פ אַז דער חידוש אין דער אזהרה דאָ (לגבי התחלת הפרשה) איז די שלילה – „הא אם תטמאו איני אלקיכם“, שטייט אָבער אין פסוק

ואדרבא – מוכרח „וסוגיא שלימה“, ובפרט – בינה של תורה, ובל' התניא (פכ"ז) והכתוב (משלי טז, ד): כל פעל הוי' למענהו וגם רשע ליום רעה כו' יעשה הרע שלו יום כו' – ע"י שיתבונן שהוי' שואל אותם* כביכול „מה הנאה יש לי

(* וי"ל שזהו נכלל בהבת קול (חגיגה טו, א) שובו בנים כו' – הרהורי תשובה מלמעלה – ראה לקו"ת (במדבר ג, ג. שלח מו, ב. שה"ש כד, א. ובכ"מ) במחז"ל הנ"ל, ודברכות ג, סע"א (ועוד).

